

LETENSKÁ SADY

Středa, 09 listopad 2011

Vyrůstala jsem v Praze na Letné, kam se mnou maminka chodívala na procházky do tamějších sad. Vzpomínám si na vášně pány hlídače, kteří dle stojně chodili parkem a dohlíželi na návštěvníky, aby nepořadali trávníky, netrhali vzácné kytičky z arboreta – aby se jejich chovali slušně. Maminka se s těmi pány zdravila – nevzpomínám si už na jejich jména, ale pamatuji, že to byli samí bývalí; známi..

Jeden byl bývalý majitel největší stávkovací firmy, druhý známého krejčovského salónu. Nová doba jim dala nové uplatnění – vítězná komunistická strana převzala jejich majetky a oni dostali umístění do „odpovídajícího zaměstnání“. Pamatuji i na partu, která u nás zametala ulice – právníci, filozofové.. Maminka se u nich občas zastavila a povídali si spolu. Teprve později, jako starší, jsem si uvědomila tehdejší absurdity jejich hovorů: „Dobrý den, pane profesore, copak máte dnes k svačince?“ „Báječnou tlačenku, nechcete kousek, pane inženýre?“ Docela v tom nalézali jistě pravdy – i když si asi nevěkali, že ke stáru budou sedávat na obrubníku chodníku a jíst z papíru... Naštěstí si měli co povídat a tak svá poslední léta nějak přežili. Tohle všechno jsem tehdy nevnímala, naopak jsem si užívala krásného dětství. Neměli jsme televizi, tenkrát byla opravdu drahá a měla ji tedy málokdo. Zato každou nedělní po obědě byla v rozhlase hezká pohádka. Ještě před ní mi máma pouštěla z gramofonu koncerty a vyprávěla, co v hudbě mám slyšet, o čem je.. Milovala jsem Pastorální od Beethovena – díky onomu pasáčkovi, kterého jsem z mámina kouzelného vyprávění dobře znala... Nenásilnou formou jsem se naučila milovat vášnivou hudbu. Vlastně – mně na ní nepřipadalo nic vášněného, díky probuzené fantazii to mělo vždy krásný důj. Ale - zpět na Letnou. Do parku jsme velice často – někdy jen my dvě s maminkou, o nedělních s tátou. Moje první dobrodružné zážitky se začaly k novorenesančnímu kolotoči, který stojí v blízkosti letenského zámečku. Jednak jsem nesmírně ráda – stejně jako všechny okolní děti – jezdila na nádherných „jako živých“ koních (byli ve skutečné velikosti, potaženi opravdovou koňskou kůží, s pravými sedly), dívala se na majestátní rytíře v brnění, kteří byli ve stádu poslouchala cinkavé melodie, které vyhrával velký orchestrion. Můj tách jedenadvacet koní – mezi nimi i hřib, je vášněně potaženi jedním originálním kusem kůže, která nebyla nastříhána, takže je jasné, že pan Nebeský, který kolotoč koupil stádo takhle velkých koní a vybil ho. Holt jiný čas, jiný mrav. Ještě tam byl houpačí kohout a několik autíček. Jistou dobu jezdila po tamějších širokých cestách parku ještě malá bryčka, kterou táhl koník „Áš“. V bryčce sedaly nejméně tři děti, páté se hrdě vezlo na „ových zádech. Ještě dnes si pamatuji ty prima projížďky.. Pak, poznenáhlu, začal park pustnout, stromy i keřky už nebyly udržované, u zahradní restaurace nehrála hudba k tanci... Hlídači zmizeli, a my, o něco starší, jsme se vesele proháněli dle zakázanými loukami a stránami. Později jsem tam na jedné lavičce – a věřím, že i mnozí vrstevníci – dostala svou první pusou. Těmi sady jsem pak vozila v kočárku i svou prvorozenou; Lenka si tam vyzkoušela své první kroky i pády, první písčování... Kolotoč začala i ona, zbožňovala koníčky. Ti sice už o pár let starší a opelichanější, nohy už měli dole obalené červenou koženou (nejspíše byla kůže tak prořezaná, že se rozpadala), ale stále uchváceným dětškám sloužili. Kolotoč na svém místě stojí sto sedmáct let – a v roce svého stého výročí, v r. 1994, byl vykraden – zmizel ten nádherný historický orchestrion... Kde asi zní teď jeho písničky? Je mi smutno z jeho osudu – prvních cca 60 let byl v perfektním stavu, dalších cca dvacet přežil... Pak byl zavřen. V jakém stavu je asi dnes?